

Leerrecht en leerplicht

*Wat u als ouder moet weten over
schoolverzuim*

greijdanus
KOM LEREN, GELOVEN, LEVEN!

greijdanus.nl

Voorwoord

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Aan dit recht op onderwijs zijn ook plichten verbonden. Ouders zijn verplicht om hun kind in te schrijven op een school en moeten ervoor zorgen dat hun kind naar school gaat. Vanaf 12 jaar is uw kind ook verantwoordelijk voor schoolgang. Het is positief voor de ontwikkeling van kinderen dat ze aanwezig zijn op school en lessen volgen. Succes op school begint bij aanwezigheid in de lessen. Als een kind vaak te laat komt of regelmatig afwezig is zonder reden, in schooltijd weekendjes weg/op vakantie gaat, of zonder toestemming van de school verzuimt, dan is de school verplicht dergelijk verzuim te melden bij de leerplichtconsulent van de gemeente.

Vrij nemen van school mag niet. Ouders mogen hun kind niet van het onderwijs afhouden. In heel specifieke situaties kan de school verlof geven, als u daar om vraagt. De regels voor het toekennen van verlof staan beschreven in de Leerplichtwet. De school, ouders en leerlingen moeten zich aan deze regels houden. Want soms is afwezig zijn onder schooltijd geoorloofd, vaak ook niet. Het is dus belangrijk dat ouders en leerlingen kennis nemen van deze regels en zich er ook aan houden.

De Onderwijsinspectie en Leerplichtconsulenten controleren of de school zich houdt aan de regels van de leerplichtwet. In elke gemeente van Nederland zijn één of meerdere Leerplichtconsulenten in dienst. Zij controleren o.a. of uw kind staat ingeschreven op een school en of uw kind daadwerkelijk alle lessen bezoekt. Maar een Leerplichtconsulent kan bijv. ook adviseren t.a.v. trajecten binnen passend onderwijs of verbinden tussen hulpverlening en school. De inzet van een Leerplichtconsulent is er dus op gericht dat alle kinderen/jongeren naar school gaan.

In deze brochure vindt u een korte uitleg van de Leerplichtwet, hoe de school uitvoering geeft aan de Leerplichtwet, wat de school van u verwacht, waarvoor u verlof kunt aanvragen en bij wie u de aanvraag kan indienen. U vindt antwoorden op vragen als “Mag mijn kind een dag langer vakantie?”, “Wat is ongeoorloofd schoolverzuim?”, “Welke stappen neemt de school bij spijbelen?”, “Wanneer wordt er gemeld bij de Leerplichtconsulent?”

We hopen dat deze brochure houvast biedt en dat u het belang van de aanwezigheid van de leerlingen onderschrijft.

Leerrecht en leerplicht

In Nederland hebben kinderen recht op onderwijs. Om dat recht te waarborgen is de Leerplichtwet ingevoerd, waarin de regels rond dat recht en de plichten worden omschreven. Kinderen zijn volgens de wet leerplichtig vanaf de eerste schooldag in de maand na hun vijfde verjaardag. De volledige leerplicht eindigt na twaalf volledige schooljaren of aan het eind van het schooljaar waarin uw kind zestien jaar wordt. Heeft de jongere dan nog geen startkwalificatie dan begint de kwalificatieplicht.

Kwalificatieplicht

Voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt is een diploma nodig op minimaal mbo niveau 2 of havo/vwo-niveau. Zo'n diploma heet een startkwalificatie. Een vmbo-diploma is dus geen startkwalificatie. Een startkwalificatie vergroot niet alleen de kans om een baan te vinden maar ook om deze te behouden. Jongeren vanaf 16 jaar zonder startkwalificatie zijn kwalificatieplichtig tot hun 18e verjaardag. Wanneer een jongere een startkwalificatie haalt voor zijn 18e verjaardag, vervalt deze kwalificatieplicht. Tussen de 18 en 23 jaar geldt de kwalificatieplicht in het kader van de RMC wetgeving.

RMC

Dit is het regionaal Meld- en Coördinatiecentrum voortijdig schoolverlaten (RMC).

De leerplichtconsulent

De inzet van leerplichtconsulenten is erop gericht dat alle kinderen/jongeren naar school gaan. De leerplichtconsulent let erop dat iedereen zich aan de Leerplichtwet houdt. Het moet voor alle ouders, verzorgers, leerlingen en scholen duidelijk zijn: kinderen horen tijdens lesuren op school te zijn. Als iemand de Leerplichtwet overtreedt, zet de leerplichtconsulent zich in voor het aanpakken van de oorzaak van het schoolverzuim. Soms is een gesprek met de leerling, de ouders/verzorgers en de school voldoende om tot een oplossing te komen. Soms wordt een passende straf opgelegd zoals een doorverwijzing naar Bureau Halt. Alleen als er echt geen andere oplossing meer lijkt te zijn kan de leerplichtconsulent beslissen een proces verbaal op te maken en dat naar de Officier van Justitie sturen.

Leerplichtconsulenten besteden veel tijd aan preventieve, maatschappelijke zorg. Wanneer een leerling regelmatig afwezig is kan er iets aan de hand zijn, bijvoorbeeld met de leerling zelf of met zijn ouders, verzorgers of voogden. De leerplichtconsulent zoekt uit waarom de leerling vaak niet op school is en werkt mee aan een oplossing. Als het nodig is verwijst de leerplichtconsulent de leerling door naar andere instanties. Wacht niet met het vragen van hulp!

Meestal neemt de school contact op met de leerplichtconsulent. Maar ouders, verzorgers, voogden en leerlingen kunnen zelf ook contact opnemen met de leerplichtconsulent. Denkt u dat een kind te vaak verzuimt, of zijn er problemen thuis? Met goede hulp kunnen veel problemen worden opgelost. Hoe eerder u de leerplichtconsulent benadert, hoe sneller problemen kunnen worden aangepakt. Aarzel dus niet om contact op te nemen met de leerplichtconsulent of met de school.

Als uw kind boven de 18 is, neemt een medewerker van het RMC contact op met uw kind. U kunt zelf ook contact met het RMC opnemen bij problemen met de startkwalificatie.

Leerplicht en verlof, wat is wel en wat is niet toegestaan?

Hoofddregel in de Leerplichtwet is dat kinderen de school moeten bezoeken als er onderwijs wordt gegeven. Leerlingen zijn verplicht de lessen te volgen volgens de lesroosters* (geldt ook voor sommige buitenschoolse activiteiten, zoals verplichte voorlichtingen, excursies en sportactiviteiten). Wel zijn er uitzonderingen op deze regel. Als u een bijzondere reden heeft waarom uw kind niet naar school kan, moet u zich aan de regels van zo'n uitzondering houden. Hieronder zijn deze uitzonderingen beschreven.

**Lesroosters kunnen elk moment veranderen. Met het maken van afspraken en bijbaantjes dient hier rekening mee gehouden worden.*

Vakantie onder schooltijd (art. 11f van de Leerplichtwet 1969)

Hiervoor kan één uitzondering gemaakt worden. Als de specifieke aard van het beroep* van een van de ouders het onmogelijk maakt om in de gewone schoolvakanties op vakantie te gaan én wanneer het onmogelijk is om in alle andere gewone schoolvakanties 14 dagen aaneengesloten met het gezin op vakantie te gaan kan er verlof worden verleend.

Voorwaarden voor een aanvraag voor vakantie onder schooltijd:

- Bij de aanvraag zit een verklaring waaruit de specifieke aard van het beroep én de verlofperiode van de betrokken ouder duidelijk wordt.
- De aanvraag moet tenminste 8 weken van tevoren bij de school worden ingediend, tenzij u kunt aangeven waarom dat niet mogelijk was.
- De verlofperiode mag maximaal 10 schooldagen zijn en mag niet meer dan één keer per schooljaar worden verleend.
- De verlofperiode mag niet in de eerste twee weken van het schooljaar vallen.
- U moet kunnen aantonen dat u in het schooljaar niet op vakantie bent geweest en u moet kunnen aantonen dat u in geen enkele schoolvakantie met uw gezin op vakantie kan.

**Gedacht moet worden aan een campinghouder, strandtenthouder, bepaalde agrarische beroepen, of aan beroepen waarbij het jaarinkomen voor 70% of meer in de vakantieperiodes moet worden verdiend. Het moet redelijkerwijs voorzien zijn (en/of aangetoond worden) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden (surceance van betaling, faillissement).*

Problemen met personele bezetting bij uw werkgever is geen reden om verlof toe te kennen. Een werkgever moet de werknemer jaarlijks in de gelegenheid stellen om in ieder geval de minimale vakantie op te nemen (twee weken), ook als het 'zo slecht uitkomt met het rooster' en daarbij rekening houden met ouders van leerplichtige kinderen.

Een aanvraag voor verlof kunt u indienen bij de verzuimcoördinator van de school.

Artikel 11 van de Leerplichtwet kent, naast vakantie onder schooltijd (art. 11f), nog een aantal redenen waarom uw kind niet naar school hoeft:

- als de school gesloten is;
- als bezoek van de school verboden is;
- als de leerling bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school is ontzegd;
- als de leerling wegens ziekte verhinderd is de school te bezoeken;
- wegens religieuze verplichtingen.

Religieuze verplichtingen (art. 11e van de Leerplichtwet 1969)

Wanneer uw kind vanwege godsdienst of levensovertuiging plichten moet vervullen, bestaat er recht op (tijdelijke) vrijstelling van onderwijs. De richtlijn hiervoor is dat per verplichting één dag vrij wordt gegeven. De afwezigheid moet minimaal twee dagen van tevoren worden gemeld aan de verzuimcoördinator van de school.

Het is de school of Leerplichtconsulent niet toegestaan om de inhoud van de verplichting te toetsen of het gewicht van de plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging te beoordelen. Dat betekent niet dat niet mag en moet worden beoordeeld of hetgeen waarvan wordt kennisgegeven is te duiden als een plicht voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging.

Niet elke gewenste deelname aan bijeenkomsten is vanzelfsprekend aan te merken als een plicht. Het staat de school of de leerplichtconsulent vrij om te oordelen of een beroep op artikel 11 onder e LPW daadwerkelijk een plicht voortvloeiend uit godsdienst of overtuiging betreft.

Gewichtige omstandigheden (art. 11g van de *Leerplichtwet 1969*)

Daarnaast wordt in artikel 11 gesproken over 'andere gewichtige omstandigheden'. Dit zijn omstandigheden die buiten de wil van de ouders en/of de leerlingen liggen. Het gaat hier meestal om verlof van één of enkele dagen. Een verzoek voor verlof moet vooraf worden ingediend bij de verzuimcoördinator van de school.

Voorbeelden:

- Verhuizing van het gezin, voor ten hoogste één dag;
- De oproeping of dagvaarding voor de rechtbank;
- Bij gezinsuitbreiding, voor ten hoogste één dag;
- Bijwonen van een huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de 4e graad, voor ten hoogste één dag;
- Ernstige ziekte van bloed- of aanverwanten, duur in overleg met de adjunct directeur;
- Overlijden van bloed- of aanverwanten inde eerste graad voor ten hoogste vier dagen, van bloed- en aanverwanten in de tweede graad voor ten hoogste twee dagen, van bloed- of aanverwanten in de derde of vierde graad voor ten hoogste één dag;
- Viering van een 12½-, 25-, 40-, 50- of 60-jarig huwelijk van ouders of grootouders, voor ten hoogste één dag;
- Viering van een 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum van ouders of grootouders, voor ten hoogste één dag.

In uitzonderlijke situaties kan nog voor enkele dagen extra toestemming worden gegeven.

Geén gewichtige omstandigheden zijn bijvoorbeeld:

- Familiebezoek in het buitenland;
- Vakantie in een goedkopere periode of in verband met een speciale aanbieding;

- Gebrek aan boekingsmogelijkheden in de gewone vakantietijd*;
- Eerdere of latere terugkeer in verband met (verkeers-)drukke;
- Verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- Deelname aan sporttoernooien* (afwezigheid wegens topsport uitgezonderd, hieraan zijn voorwaarden verbonden);
- Bijwonen van concerten*;
- Verenigingskampen* etc.;
- Familieweekenden*;
- verjaardagen

** Ook eerder vertrek van school of latere terugkomst zijn niet toegestaan. Met het boeken van tickets dient u hier rekening mee te houden.*

Aanvragen voor verlof

Een aanvraag voor verlof moet schriftelijk en minimaal 6 weken van te voren worden ingediend bij de verzuimcoördinator van de school. De verzuimcoördinator neemt zelf een besluit over verlofaanvragen tot 10 schooldagen per schooljaar. Als een aanvraag de 10 schooldagen overschrijdt, stuurt de school de aanvraag door naar de leerplichtconsulent die dan een besluit moet nemen.

Oneens met besluit

Als u het niet eens bent met het besluit, kunt u binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij de persoon die het besluit heeft genomen. U krijgt dan de gelegenheid om uw bezwaarschrift mondeling toe te lichten. Bent u het niet eens met het besluit op uw bezwaarschrift, dan kunt u binnen zes weken een schriftelijk beroep aantekenen bij de rechtbank. De exacte regels over beroep zullen u bij een besluit of beslissing op bezwaar worden vermeld.

Ziekteverzuim

Wie ziek is, kan niet naar school. Ouders zijn verplicht de school onmiddellijk te informeren als hun kind ziek is. U geeft dit telefonisch door aan de school of via het ouderweb. Blijft een leerling meerdere dagen ziek thuis? Wij geven de voorkeur aan dat u elke dag opnieuw een ziekmelding doet. U moet in elk geval na de ziekteperiode een 'hersteld melding' doorgeven, op de eerste dag dat uw kind de lessen weer hervat.

Als er sprake is van een chronische ziekte of (vermoedelijk) langdurige afwezigheid wegens ziekte, neemt u dan zo snel mogelijk contact op met de mentor van de leerling. De mentor kan dan eventueel beslissen of de gemiste lesstof thuis ingehaald kan worden of dat er andere aanpassingen nodig zijn. Voor het maken van dergelijke aanpassingen kan de school zich laten adviseren door de jeugdarts van de GGD en/of de leerplichtconsulent van uw woongemeente.

De school heeft met de afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD in uw regio afspraken gemaakt om leerlingen die veel of regelmatig ziek zijn, beter te kunnen begeleiden. Leerlingen worden gemeld bij de jeugdarts als:

- de jongere in één schooljaar 60 uur wegens ziekte verzuimt,
- en/of er in de een periode van 8 schoolweken drie (of meer) keer een ziekmelding gedaan is,
- en/of als er twijfel is over het ziekteverzuim, als er een patroon zit in het ziekteverzuim (bijv. elke maandagochtend het eerste lesuur), of om een andere reden zorgen zijn over de ziekmeldingen.

De jeugdarts nodigt u en uw kind uit voor een bezoek aan de jeugdarts. Alles wat er met de jeugdarts besproken wordt is strikt vertrouwelijk. De jeugdarts geeft wel altijd een advies aan de school over hoe verder te handelen.

In geval van langdurig en/of zorgwekkend ziekteverzuim kan, naast de jeugdarts, ook de leerplichtconsulent op de hoogte gebracht worden.

Als een leerling gedurende de lesdag ziek wordt en naar huis wil gaan, meldt hij/zij zich altijd bij de conciërge of verzuimcoördinator.

De leerling mag alleen naar huis gaan met toestemming van school.

Eventueel neemt de school eerst contact op met de ouder(s)/verzorger(s). Gaat een leerling naar huis zonder afmelding, dan gelden de gemiste lessen als ongeoorloofd verzuim.

Gevolgen van ongeoorloofd verzuim

Het zonder toestemming wegblijven van school als er onderwijs wordt gegeven, heet 'ongeoorloofd schoolverzuim'. De school is wettelijk verplicht dit aan de leerplichtconsulent te melden. De leerplichtconsulent stelt dan een onderzoek in. Afhankelijk van de aard en de duur van het verzuim zal dit leiden tot een waarschuwing of een proces-verbaal. Jongeren vanaf 12 jaar worden, naast hun ouders, zelf aangesproken op hun verzuimgedrag,

want vanaf 12 jaar is er een eigen verantwoordelijkheid om naar school te gaan. Dat betekent dat ook tegen hen proces-verbaal kan worden opgemaakt.

Soorten Verzuim

Soort verzuim:	Wanneer wat:	Actie:
Absoluut verzuim	Als een leerplichtige jongere niet meer staat ingeschreven op school of onderwijsinstelling	wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar
Luxe verzuim	Als een leerplichtige jongere zonder toestemming van school wegblijft	wordt via het verzuimloket gemeld bij de leerplichtambtenaar
Relatief/signaal verzuim	>16 uur in 4 opeenvolgende lesweken, of drie opeenvolgende lesdagen; Bij (vermoedelijk) achterliggende problematiek	wordt via het verzuimloket gemeld bij de leerplichtambtenaar
Beginnend verzuim	Bij >9 lesuren gedurende het schooljaar	wordt via het verzuimloket gemeld bij de leerplichtambtenaar

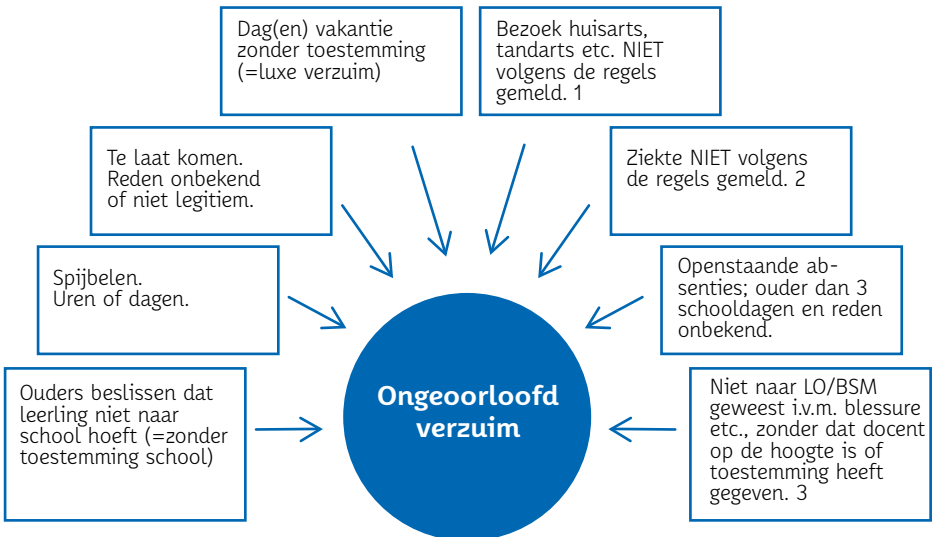
Te laat komen geldt eveneens als een vorm van (relatief) verzuim. Hierbij gaan we uit van: 1 keer te laat = 1 lesuur gemist.

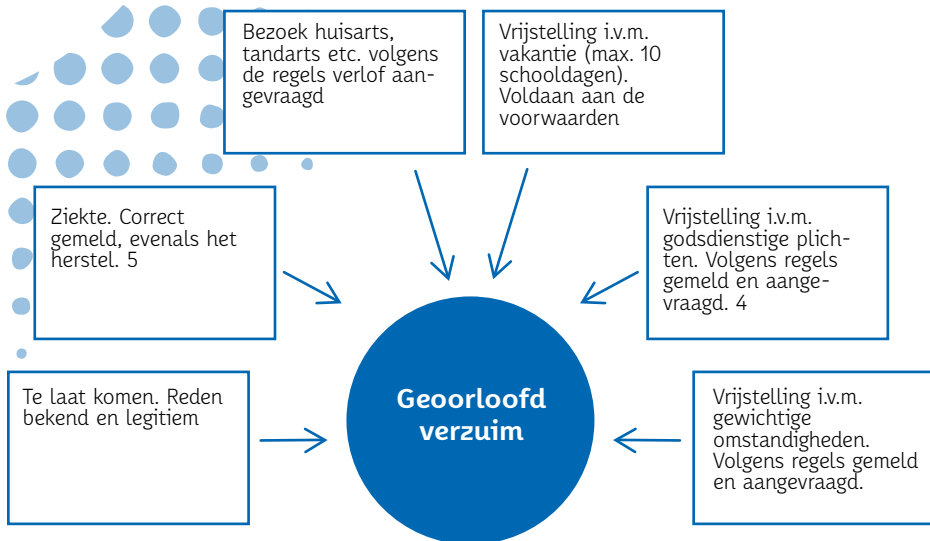

Wanneer meld de school:

Vaststelling soorten verzuim:

1. Verlof moet van tevoren aangevraagd worden. De school wijst u er op dat bezoeken aan tandartsen, huisartsen etc. zoveel mogelijk buiten de schooltijden gepland moeten worden. De school kan vragen om een afsprakenkaart te overleggen.
2. Ziekmeldingen moeten 's ochtends vóór een bepaalde tijd zijn doorgegeven aan school. In de schoolgids leest u welke tijden dat zijn.
3. Leerlingen met blessures e.d. moeten altijd in de les aanwezig zijn. De docent bepaald of de leerling mee moet doen met LO/BSM of een vervangende opdracht, dan wel vrijstelling krijgt voor de les.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de verzuimcoördinator van de school. De contactgegevens vindt u in de schoolgids.